

Granskning av investeringen Räddningsstation Kisa

Revisionsrapport
Kinda Kommun

KPMG AB

2022-06-07

Antal sidor 18

Kinda Kommun
Granskning av investeringen Räddningsstation Kisa

2022-06-07

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Räddningstjänsten i Kinda kommun	5
3.2	Investeringsstrategi Kinda kommun	7
3.2.1	Kommentarer och bedömning	9
3.3	Beslut gällande Kisa Räddningsstation	9
3.3.1	Beslut angående räddningstjänstens organisation	9
3.3.2	Beslut investering Kisa Räddningsstation	11
3.3.3	Kommentarer och bedömning	14
3.4	Övriga underlag till beslut	14
3.4.1	Kommentarer och bedömning	15
3.5	Uppföljning av investeringen Kisa räddningsstation	16
3.5.1	Kommentarer och bedömning	17
4	Slutsats och rekommendationer	17

1 Sammanfattning

Vi har av Kinda kommuns revisorer fått i uppdrag att granska investeringarna i Kisa räddningsstation. Det övergripande syftet med granskningen har varit att bedöma om investeringarna i räddningsstationen har föregåtts av ändamålsenliga beslutsunderlag och en tillräckligt omfattande riskanalys.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att investeringarna i räddningsstationen har i huvudsak föregåtts av ändamålsenliga beslutsunderlag men att riskanalysen inte är särskilt uttalad.

Vidare har vi konstaterat brister i följsamhet gentemot investeringsstrategin i inledande faser av investeringsprojektet. Det beror delvis på att projektet räddningsstation påbörjades innan investeringsstrategin fanns. Vi anser dock att både kommunstyrelse och samhällsbyggnadsnämnd bör säkerställa att investeringsstrategin följs resterande del av investeringsprojektet.

Vi kan konstatera att viss uppföljning och information gällande investeringen i räddningsstationen presenterats både i samhällsbyggnadsnämnden, kommunstyrelsen och i kommunfullmäktige.

Vi saknar dessutom riktlinje eller annat styrdokument som reglerar roller och ansvar inom ramen för utförandet av projektet. Vi kan heller inte se att några medel ur kommunens investeringsmedel öronmärkta till förstudiearbete är sökta trots att förstudie är genomfört.

Vi konstaterar vidare att en fördjupad investeringskalkyl inte finns upprättad. Vi anser att samhällsbyggnadsnämnden bör säkerställa att en fördjupad kalkyl med risk- och konsekvensanalys arbetas fram samt redovisas för politiken innan beslut om upphandling fattas.

Vi bedömer vidare är att det finns politiska beslut i kronologisk ordning som följer den utveckling som investeringen i räddningsstationen genomgått över tid. Vi anser att underlagen till fattade beslut är tillräckligt omfattande. Det finns ett flertal risk- och konsekvensanalyser genomförda särskilt med anledning av ett eventuellt samgående med Räddningstjänsten Östra Götaland (RTÖG). I övrigt saknas riskanalyser direkt kopplade till investeringen men enligt ekonomichefen görs en känslighetsanalys på 1 % förändring av ränteläget i samband med budgetbeslut och lånebehov. Både tidplan och antaganden gällande investeringsprojektet har förändrats över tid då besluten förändrats. Den geografiska placeringen av en nybyggnation har dock legat fast.

Vi kan konstatera att marknadsläget har försämrats under senaste tiden delvis på grund av oro i omvärlden, ökande kostnader speciellt på byggsidan samt räntehöjningar. Detta kan komma att kraftigt påverka utfallet i kommande upphandling och därmed påverka tidplan och antaganden. Vi anser på grund av detta att utökad känslighetsanalys bör genomföras om marknadsläget försämras ytterligare innan avtal tecknas.

Vår bedömning är att investeringarna följts upp enligt Kinda kommuns styrdokument vilket innebär att investeringarna, avseende den del som påbörjats, redovisats i delårsrapport och i årsredovisningen. Vi konstaterar att arbetet inför beslut om

Kinda Kommun

Granskning av investeringen Räddningsstation Kisa

2022-06-07

investering redovisats, om än i olika omfattning, till både kommunstyrelse och samhällsbyggnadsnämnd. Vi anser dock att redovisningstillfällena bör utökas samt blir spårbara i protokollen, framförallt till samhällsbyggnadsnämnden.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi att:

- både kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden säkerställer att investeringsstrategin följs resterande del av investeringsprojektet.
- samhällsbyggnadsnämnden arbetar fram en riktlinje eller annat styrdokument där roller och ansvar definieras inom ramen för projektledning.
- samhällsbyggnadsnämnden säkerställer att en fördjupad kalkyl med risk-och konsekvensanalys arbetas fram innan beslut om upphandling fattas.
- kommunstyrelsen genomför utökade känslighetsanalyser på aggregerad nivå gällande ränte- och kostnadsutveckling om marknadsläget ytterligare försämras.
- samhällsbyggnadsnämnden genomför utökade känslighetsanalyser kopplat till de resurser som beslutade investeringsprojekt behöver om marknadsläget ytterligare försämras.
- samhällsbyggnadsnämnden ökar uppföljnings- och redovisningstillfällena gällande investeringsprojektet, samt att det blir spårbart i protokollen.

2 Inledning

Vi har av revisorerna i Kinda kommun fått i uppdrag att granska investeringen avseende Räddningsstation Kisa.

Räddningstjänstens verksamhet och lokalbehov i Kisa har utretts under en längre tid. Drivande är och har varit lokalbehovet utifrån uppdraget utifrån det att nuvarande lokaler inte är tillräckliga. Nuvarande lokaler har i tidigare utredningar dömts ut och det är idag ett arbetsmiljöproblem.

Tidigare utredningar har behandlat möjligheten att bygga om nuvarande lokaler, bygga nytt på nuvarande fastighet och lokaliseringsfrågan. Åtgärder på fastigheten och dess brister är förenade med stora kostnader och påvisar behovet av nybyggnation av räddningsstation i Kisa.

Kommunfullmäktige beslutade 2021-04-19 §94 att tidigarelägga investeringsmedel för nybyggnad av Räddningsstation Kisa enligt följande 3 Mkr 2021, 15 Mkr 2022 och 17 Mkr 2023. Kommunstyrelsen beslutade 2021-04-06 §71 att bevilja starttillstånd för projekt Kisa räddningsstation under förutsättning att kommunfullmäktige beslutade om att tidigarelägga investeringsmedel.

Då investeringsprojektet är en kostnadsomfattande investering som löper över flera år anser revisorerna att det är viktigt att granska investeringen både gällande beslutsunderlag samt uppföljning

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Det övergripande syftet med granskningen har varit att bedöma om investeringarna i räddningsstationen har föregåtts av ändamålsenliga beslutsunderlag och en tillräckligt omfattande riskanalys. Följande revisionsfrågor har legat till grund för granskningen:

- Hur är investeringsprojektet organiserat?
- Finns en tydlig ansvarsfördelning bland aktörer kopplade till projektet?
- Vilken tidplan, antaganden och underlag/kalkyler har projektet baserats på?
- Har dessa kalkyler varit ändamålsenliga och tillräckligt omfattande?
- Genomfördes känslighetsanalys och/eller konsekvensanalyser gällande befara de problem, till exempel materialförsörjning, som kunde uppstå under projektets genomförande samt uppstå i framtiden?
- Vilka beslutsunderlag har politiken fått ta del av i samband med beslut?
- Har dessa varit tillräckligt omfattande och tydliga?

Kinda Kommun

Granskning av investeringen Räddningsstation Kisa

2022-06-07

- Hur och till vilka instanser/nivåer har avstämning/uppföljning av projektet genomförts?
- Vilka avvikelser har noterats under projektets gång och vilka åtgärder har vidtagits?

Granskningen omfattar investeringsprojektet avseende Kinda räddningsstation.

Granskningen avser kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller kommunallagen samt interna regelverk, policys och beslut.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier av relevanta dokument samt beslutsprotokoll inklusive tillhörande material. Det har även genomförts intervjuer/avstämningar med;

- Kommunstyrelsens presidium
- Samhällsbyggnadsnämndens presidium
- Kommundirektör, ekonomichef, samhällsbyggnadschef, räddningschef samt projektledare.

Rapporten har faktakontrollerats av projektledaren inom SBN, räddningschef, kommundirektör samt ekonomichef.

2.4 Räddningstjänsten i Kinda kommun

lakttagelser

Samhällsbyggnadsnämnden i Kinda kommun ansvarar för räddningstjänstens verksamhetsområde. I Kinda finns det fyra orter med någon form av brandstation, dessa är Kisa, Horn, Rimforsa och Björkfors. De flesta av räddningspersonerna i Kinda är deltidsanställda, det betyder att de har en annan huvudarbetsgivare än räddningstjänsten. I Kisa ligger den största brandstationen, här arbetar den administrativa personalen. Kisas enhet är de som har tillgång till flest fordon och därmed oftast åker som förstärkning till de andra kommundelarna. Här finns fordon för vattenlivräddning, trafikolycka, brandsläckning, livräddning på hög höjd och transport i väglös terräng. Här finns även fordon, som i alla orter, för IVPA (I Väntan På Ambulans).

Brandstationen i Kisa är ursprungligen uppförd 1947. Den har senare byggts om och till 1976, 1983 och 1992. Enligt företrädare för verksamheten har frågan om räddningsstationen varit under utredning i olika omgångar. Utredningarna har förutom av brister i lokalerna motiverats av arbetsmiljöskäl.

2022-06-07

Redan i en rapport från 2014 genomförd av WSP, se avsnitt 3.3.2 konstaterades att lokalerna inte uppfyller de behov verksamheter har. Enligt rapporten fanns stora brister på rad områden som krävde åtgärd.

Under 2014 genomfördes flera utredningar gällande Räddningsstationen. Kostnadsuppskattning av tre alternativ *nybyggnad på ny mark, nybyggnad på befintlig mark* samt *om- och tillbyggnad* togs fram. Ytterligare en rapport med det huvudsakliga syftet att ge ett fullständigt beslutsunderlag till politiken för olika alternativ till lösning togs fram. Även en rapport där syftet med rapporten var att översiktligt utreda om den föreslagna tomten var lämplig för detaljplaneläggning med brandstation. Rapporten skulle vidare utgöra kompletterande underlag i beslut om att bygga en ny brandstation. I slutet av 2014 söktes på uppdrag av kommunchefen igångsättningsbeslut för att starta projektering och detaljplan av en nybyggnation av brandstation i Kisa. Det fattades dock inget beslut.

Under 2017 startade enligt företrädare för verksamheten således projektering av en ny brandstation. Från tidigare beslut var det redan fastslaget att brandstationen skulle byggas på Mariaberget. Enligt företrädare både för politiken och för verksamheten informerades politiken pågående projektering och underlagen diskuterades. Enligt investeringsbudget för 2019 avsattes 45 mkr för räddningsstationen varvid total budget för projektet uppgick till 53 mkr. En upphandling genomfördes och enligt företrädare för verksamheten sköttes utvärderingen av upphandlad konsult. Kommunstyrelsen skulle under 2018 fatta tilldelningsbeslut i ärendet men beslutade istället att avbryta upphandlingen med motiveringen att det var för dålig konkurrens då endast ett anbud hade kommit in.

Under 2019 startade viss samverkan med RTÖG avseende ledningscentral, medan samhällsbyggnadsnämnden vid inledningen av 2021 uppdrar åt samhällsbyggnadschefen att genomföra en konsekvensanalys över ett fullt medlemskap i kommunalförbundet RTÖG, som ska ligga till grund för ett beslut i frågan om inträde. I april 2022 fattar kommunfullmäktige beslut om att räddningstjänsten ska bedrivas i även fortsättningsvis i egen regi. Markarbetena för räddningsstationen¹ upphandlades genom förenklat förfarande LOU publicerad genom Tendsign med sista anbudsdag 2021-10-20. Tilldelning och kontrakt signerades av förvaltningschef 2021-10-28.

Vidare har en förnyad konkurrensutsättning gentemot tre arkitektbyråer, med vilka ramavtal finns, gällande projektering av räddningsstationen genomförts. Tilldelning och kontrakt signerades av förvaltningschefen 2022-01-28. Funktionskraven är enligt företrädare för verksamheten i princip desamma men kostnadseffektivitet har eftersträvat i större utsträckning. Dessutom har yta för ambulansverksamheten plockats bort då det inte längre är aktuellt att ha ambulanserna stationerade vid räddningsstationen. Upphandlingsunderlag beräknas vara klart till efter sommaren.

Beslut samt beslutsunderlag som kompletterar och verifierar ovanstående händelseförlopp presenteras i avsnitten 3.3 och 3.4 nedan.

---

¹ Mjällerum 1:137 21/39

2.5 Investeringsstrategi Kinda kommun

Iakttagelser

Dokument Investeringsstrategi² tydliggör de processer som föranleder ett investeringsbeslut och fastställer ansvarsfördelningar i investeringsprocessen. Detaljerad rutin för hantering och redovisning av investeringskostnader hanteras i separat dokument.

Enligt dokumentet är *Strategiska investeringar* projekt med större ekonomiskt och/eller politiskt värde och kräver en fördjupad beslutsprocess med mer detaljerade beslutsunderlag. *Övriga investeringar* är oftast mindre till storlek och/eller av löpande karaktär. *Övriga investeringar* ramtilldelas enligt beslutad investeringsplan till respektive förvaltning.

Samtliga investeringar börjar med att ett behov av en anläggningstillgång uppstår och ska normalt äskas i samband med det årliga budgetarbetet. Behovsanalysen ska enligt dokumentet fokusera på varför en investering är nödvändig för att uppfylla verksamhetens mål.

Enligt styrdokumentet ska en investeringsgrupp finnas bestående av tjänstepersoner med delegation och/eller med kompetens inom sitt förvaltningsområde. Denna grupp ansvarar för kommunens utredningsprocess gällande samtliga strategiska investeringar. Styrdokumentet fastställer vidare att politiska beslut av strategiska investeringar kräver ett mer detaljerat underlag och behöver därför en särskilt tillsatt utredningsgrupp. Investeringsgruppen utser till varje namngivet projekt en ansvarig tjänsteperson som ska leda projektet genom hela investeringsprocessen. Ansvarig tjänsteperson behöver inte vara knuten till beställande nämnd. Beställande nämnd ska enligt styrdokumentet vara representerad och aktiv i referensgruppen.

En fördjupad investeringskalkyl ska innehålla:

- Bakgrund och syfte med investeringen
- Fördjupad investeringskalkyl med fokus på drift- och kapitalkostnad
- Pris- och ränteläge
- Minst 3 alternativa lösningar varav 1 alternativ är att inte genomföra investeringen
- Genomförandeplan, utgiftsprognos, risk/konsekvens-analyser, samverkan
- Finansieringslösning för framtida drift- och kapitalkostnader

Beslutsinstanser

Enligt investeringsstrategin kan investeringsgruppen söka medel ur kommunens investeringsmedel öronmärkta till förstudiearbete. Detta gäller om ett väsentligt behov av medel till förstudie kan motiveras och det är av stor sannolikhet att projektet ska

² Kommunfullmäktige 2018-09-10 §82

2022-06-07

genomföras. Äskande av förstudiemedel görs enligt investeringsstrategin hos övergripande ledningsgrupp efter ett beslut om utredning hos beställande nämnd. Ansvar för utdelning av förstudiemedel ligger på kommunchef i samråd med ekonomichef. Om en förstudie ej mynnar ut i ett genomfört projekt ska eventuella utgifter finansieras på driften av beställande nämnd.

När utredningarna är genomförda ska underlagen enligt investeringsstrategin presenteras hos kommunens ledningsgrupp. Om ledningsgruppen finner underlagen tillfredsställande ges förslag på genomförande. Ledningsgruppen sammanställer kommunens investeringsbehov för nästkommande 5 verksamhetsår. Ledningsgruppen ger förslag till prioriteringsordning mellan investeringsobjekten och skickar vidare till beställande nämnd. Beställande nämnd godkänner ett tillfredsställande förslag på investeringslista. Nämnden ska enligt investeringsstrategin vara medveten om vilka alternativ som funnits och underlag till det förslag som ledningsgruppen ger.

Därefter prioriterar budgetberedningen efter angelägenhetsgrad samt i tid mellan de 5 planåren och ger kommunstyrelsen förslag till investeringsramar för samtliga investeringar i plan.

En av kommunstyrelsen godkänd investeringsplan skickas enligt styrdokumentet vidare för beslut till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige beslutar om totalramen för strategiska och övriga investeringar.

Ett plangodkänt projekt med totala projektsumman upp till 2000 tkr, startas enligt investeringsstrategin av berörd förvaltningschef på delegation, oavsett om det är en strategisk eller övrig investering. Investeringsprojekt överstigande 2000 tkr ska presenteras och beslutas hos utförande nämnd innan genomförandet startar. Genomförandeplan av investeringar överstigande 2000 tkr ska enligt investeringsstrategin godkännas av utförande nämnd. Efter godkännande av genomförandeplan lämnar ansvarig tjänsteperson in begäran om projektstart till ekonomiavdelningen genom gällande mall. Ekonomiavdelningen lägger upp projektnummer och ansvarar för att presenterad projektbudget registreras i ekonomisystemet.

Enligt investeringsstrategin ska uppföljning av strategiska projekt ske månatligt och presenteras i kommunens månadsrapport. Ett strategiskt projekt följs i huvudsak upp utifrån ekonomi, tidplan och innehåll.

Om ett projekt identifierar avvikelser mot godkänd projektbudget ska ansvarig tjänsteman skyndsamt informera detta till berörd nämnd. Utförande nämnd har enligt investeringsstrategin utrymme för mindre avvikelser. Om ett projekt prognostiseras att gå över budget mer än accepterad nivå, ska rapportering enligt investeringsstrategin ske till beställande nämnd med tillhörande förslag till åtgärdsplan.

Om åtgärdsplanen medför ett tilläggsäskande ska detta först begäras hos kommunstyrelsen som har möjlighet att omprioritera mellan projekt. Om investeringsplanen måste justeras som konsekvens av tilläggsäskandet ska detta enligt investeringsstrategin beslutas av kommunfullmäktige. Efter färdigställandet av en investering ska en slutredovisning presenteras.

2022-06-07

2.5.1 Kommentarer och bedömning

Vi vill inledningsvis poängtera att det inte är själva investeringsprocessen och dess delar som är föremål för granskningen utan den specifika investeringen i räddningsstationen. Därmed är huruvida investeringsstrategin är ändamålsenlig eller ej, inte föremål för granskning.

Vi bedömer att investeringen i räddningsstationen till viss del följer investeringsstrategin. Detta arbete startades dock innan investeringsstrategin antogs. Enligt företrädare för verksamheten finns ingen utsedd investeringsgrupp, däremot tillkallas vid behov en styrgrupp med förvaltningschef, räddningschef och projektledare. Vid behov av förankring bjuds även politiken in.

Vi konstaterar vidare att en fördjupad investeringskalkyl inte finns upprättad. Vi anser att samhällsbyggnadsnämnden bör säkerställa att en fördjupad kalkyl med risk- och konsekvensanalys arbetas fram samt redovisas för politiken innan beslut om upphandling fattas.

Vi kan heller inte se att några medel ur kommunens investeringsmedel öronmärkta till förstudiearbete är sökta trots att förstudie är genomfört.

Sammanfattningsvis har vi konstaterat brister i följsamhet gentemot investeringsstrategin i inledande faser av investeringsprojektet. Det beror delvis på att projektet räddningsstation påbörjades innan investeringsstrategin fanns. Vi rekommenderar både kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden att säkerställa att investeringsstrategin följs resterande del av investeringsprojektet. Enligt företrädare för verksamheten pågår en uppdatering av investeringsstrategin.

Vi saknar riktlinje eller annat styrdokument som reglerar roller och ansvar inom ramen för utförandet av projektet. Enligt företrädare för verksamheten sätts detta under startmötet med entreprenören. Vi rekommenderar dock att samhällsbyggnadsnämnden upprättar en riktlinje gällande projektledning och reglering av roller och ansvar.

2.6 Beslut gällande Kisa Räddningsstation

Syftet med rapporten är att granska investeringarna i Kisa räddningsstation. Då val av organisation, egen regi alternativt ingå i kommunalförbundet RTÖG, delvis påverkar räddningsstationens utformning och därmed investeringen har vi valt att även redogöra för besluten gällande räddningstjänstens organisation då dessa beslut löper parallellt med investeringsbesluten.

2.6.1 Beslut angående räddningstjänstens organisation

lakttagelser

Kommunfullmäktige beslutar 2019-06-17 §77 att samhällsbyggnadsnämnden har rätt att besluta om samverkan med RTÖG avseende ledningscentral med systemledning inom verksamheten Räddningstjänst.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar 2021-01-26 §17 uppdra till samhällsbyggnadschefen att genomföra en konsekvensanalys över ett fullt medlemskap i kommunalförbundet RTÖG, som ska ligga till grund för ett beslut i frågan om inträde.

2022-06-07

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar vidare att återkoppling av uppdraget ska ske efter ett kvartal. Under beslutsunderlag hänvisas till *Kommunfullmäktiges* beslut 2019-06-17 §77.

Presentation för presidiet i Samhällsbyggnadsnämnden, 2021-03-16

Återkoppling av genomförd konsekvensanalys hanterades genom att Förbundsdirektören i RTÖG besvarade tidigare politiskt ställda frågor samt genomförde en presentation. Presentation och diskussion resulterade i önskemål om tillvägagångssätt för beslut om medlemskommun i RTÖG sammanfattat i fem punkter:

- 1) Kinda kommun beslutar om politisk viljeinriktning från KS att eventuellt ansluta sig till ett medlemskap i RTÖG. Kinda kommun skickar en intresseanmälan till RTÖG.
- 2) Kinda kommun tillsammans med RTÖG genomför en förstudie för att kunna identifiera en korrekt konsekvensanalys av ett inträde där samtliga konsekvenser och kostnader identifieras.
- 3) Konsekvensanalysen resulterar i ett underlag om beslut för Kinda kommun och RTÖG om eventuellt medlemskap.
- 4) Kinda kommun och RTÖG tecknar en avsiktsförklaring mellan RTÖG och Kinda kommun om medlemskap.
- 5) Kinda kommun inträder som medlemskommun i RTÖG enligt i avsiktsförklaringens fastställda tidpunkt.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen 2021-03-30 §69 besluta om viljeinriktning och en intresseanmälan för utförande av konsekvensanalys för ett inträde som medlemskommun i RTÖG.

Kommunstyrelsen beslutar 2021-05-03 §116 om viljeinriktning och en intresseanmälan för utförande av konsekvensanalys för ett inträde som medlemskommun i RTÖG.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar 2022-01-25 §12 att återremittera ärendet till förvaltningen för sammanställning av de ekonomiska konsekvenserna om att behålla räddningstjänsten i egen regi i jämförelse med ett inträde i RTÖG.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar 2022-03-01 §33 att föreslå kommunfullmäktige att besluta om att fortsätta driva räddningstjänsten i egen regi.

Beslutsunderlag

PM: Medlemskap för Kinda kommun i RTÖG, Räddningstjänsten Östra Götaland, 2021-12-17

Räddningstjänsten Östra Götaland har gjort en förstudie gällande ett eventuellt medlemskap för Kinda kommun. Förstudien har föranletts av kommunstyrelsens beslut 2021-05-03 §116 om en intresseanmälan för ett eventuellt medlemskap i RTÖG. Inför och vid ett eventuellt medlemskap föreslås enligt rapporten en del förändringar. Detta ska enligt rapporten inte tolkas som att den räddningstjänst som bedrivs idag inte är

2022-06-07

bra. Det ska snarare tolkas som att det finns olika sätt att driva verksamheten, där organiseringen i kommunalförbund innebär andra förutsättningar för att utforma verksamheten.

Tjänsteskrivelse – Uppdrag om utredning för inträde i kommunalförbundet RTÖG, 2022-02-01

Enligt tjänsteskrivelsen är förvaltningens förslag till beslut att:

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om ett inträde som medlemskommun i RTÖG och att teckna en avsiktsförklaring mellan RTÖG och Kinda kommun om medlemskap. Detta till en kostnad motsvarande befintlig budgetram.

Alternativ³

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om att utöka bemanningen med ytterligare två (2) tjänster för att möta framtidens krav.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om att investera i ett nytt höjdfordon vilket även påverkar utformningen av ny räddningsstation i Kisa

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om att avsätta medel för att säkerställa utformning av befintligt övningsfält.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om utbyggnad av vagnhall i Rimforsa och ersätta det fordon som idag är specialbyggt.

Detta sammanlagt till en kostnad av utökning befintlig budgetram med driftmedel 1 200tkr och investering 7 000 - 13 000tkr (investering beroende på nyanskaffning eller begagnade fordon).

Tjänstepersonerna sammanfattar förstudien enligt följande ”*Kortfattat redovisar presentationen att vi idag har en räddningstjänst av god standard i Kinda men med utmaningar att möta framtiden och dess lagkrav och räddningstjänstens uppdrag. Kinda har goda möjligheter att kunna bli medlemmar och en del av RTÖG. Ett inträde kräver Ny räddningsstation i Kisa samt mindre åtgärder på ytterstationer, mindre åtgärder på räddningstjänstens fordon samt uppsägning av lokala avtal för personal. Gällande fordon behöver behovet av höjdfordon analyseras, vilket påverkar utformning av ny räddningsstation samt kostnader för medlemsavgiften. Konsekvensen av kostnader redovisar en årlig kostnad/medlemsavgift samt en kostnad som förbundet köper kommunens anläggningstillgångar för.*”

Kommunfullmäktige beslutar 2022-04-19 §64 att fortsätta driva räddningstjänsten i egen regi, ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att utreda hur kommunens framtida rättningstjänst ska utformas. Uppdraget ska återrapporteras inom sex månader från kommunfullmäktiges beslut.

2.6.2 Beslut investering Kisa Räddningsstation

Kommunstyrelsen beslutar 2015-01-12 §2 att projektering och detaljplaneprocess får påbörjas för brandstation på Mariaberget i Kisa. För projektet tas 8 mkr i anspråk från investeringsplanen för 2015.

³ ”Inte med all säkerhet ett långsiktigt alternativ då MSB ställer nya krav på mer samverkan och mer förebyggande arbete” finns noterat i tjänsteskrivelsen.

2022-06-07

Beslutsunderlag:

Rapport - Kostnadsuppskattning Brandstation i Kisa, Kinda kommun, WSP Management 2014-02-06

Rapporten innehåller en kostnadsuppskattning för tre alternativ;
Nybyggnad på ny mark 49 mkr
Nybyggnad på befintlig mark 45 mkr
Om och tillbyggnad 41 mkr

Enligt rapporten är kostnadsuppskattningen en grov uppskattning i ett tidigt programhandlingsstadium och skall därför ses som en kostnadsindikation. Kostnadsläget avser februari 2014.

Rapport- Beslutsunderlag för Kisa Brandstation, WSP Management 2014-02-17

Det huvudsakliga syftet med rapporten är att ge ett fullständigt beslutsunderlag för olika alternativ till lösning. De tre alternativen är *Nybyggnad på ny mark*, *Nybyggnad på befintlig mark*, *Om och tillbyggnad*. Alternativen har olika skillnader i lösningar och funktion för verksamheten vilket också medför olika konsekvenser för bland annat ekonomi, genomförande och drift vilket presenteras i rapporten.

Rapport - Förstudie inför detaljplan, WSP Management 2014-09-24

Syftet med rapporten är att översiktligt utreda om den föreslagna tomten är lämplig för detaljplaneläggning med brandstation. Rapporten ska vidare utgöra kompletterande underlag i beslut om att bygga en ny brandstation. Sammanfattningsvis stöds i all väsentlighet att detaljplan för ny brandstation och byggande av ny brandstation såsom den är utformad. Ingen enskild orsak för att avstå pekas ut.

Tjänsteskrivelse - Förfrågan om igångsättningsbeslut, 2014-12-09

På uppdrag av kommunchefen sökes igångsättningsbeslut för att starta projektering och detaljplan av en nybyggnation av brandstation i Kisa. Enligt tjänsteskrivelsen är prognos på kassaflödet för byggnationen av brandstationen satt till; 8 mkr 2015, 35 mkr 2016 och 6 mkr 2017. Kapitalkostnaderna för den nya stationen är enligt tjänsteskrivelsen uppskattade till 2,94 mkr under första året vilket enligt projektkalkylen infaller under 2017. Driftkostnaden är uppskattad till 0,40 mkr/år vilket ger en total summa på 3,34 mkr/år. Denna kostnad kan enligt tjänsteskrivelsen jämföras med beräknad kostnad för en ombyggnad av nuvarande station vilken uppgår till 4 mkr/år och till detta kommer driftkostnad i befintlig lokal på 0,44 mkr/år. Förhandling med landstinget pågår gällande deras hyresavtal för ambulansgarage i tänkt nybyggnation av brandstation.

Kommunfullmäktige 2018-05-07 §96 Kinda kommuns budget och verksamhetsplan 2019 Enligt budgetdokumentet avsätts 45 mkr i investeringsbudget för räddningsstationen varvid den totala budgeten uppgår till 53 mkr. Driftstart bedöms ske under 2021.

Samhällsbyggnadsnämnden 2019-01-29 §8 information om upphandling av räddningsstation Kisa. Jimmy Bexell föredrar inför kommande beslut om upphandling bildspel finns (Dnr 2018-00304)

2022-06-07

Kommunstyrelsen föreslår 2019-04-29 §78 kommunfullmäktige besluta att föra över 3 811 tkr av beviljade 8 mkr för Räddningsstation Kisa från 2018 till 2019 då projektet blivit försenat. 4 189 tkr är upparbetat till och med 2018-12-31.

Kommunfullmäktige beslutar 2019-05-13 §65 att föra över 3 811 tkr av beviljade 8 mkr för Räddningsstation Kisa från 2018 till 2019 då projektet blivit försenat. 4 189 tkr är upparbetat till och med 2018-12-31.

Samhällsbyggnadsnämnden 2020-02-25 §45 Återremittering för att sammanställa samtliga beslut och utredningar som är tagna och utförda i ärendet.

Kommunstyrelsen föreslår 2020-03-02 §47 kommunfullmäktige besluta att föra över 48 516 tkr av beviljade 53 000 tkr för Räddningsstation Kisa från 2019 till 2020 då projektet blivit försenat. 4 484 tkr är upparbetat till och med 2019-12-31.

Kommunfullmäktige beslutar 2020-04-20 §32 att föra över 48 516 tkr av beviljade 53 000 tkr för Räddningsstation Kisa från 2019 till 2020 då projektet blivit försenat. 4 484 tkr är upparbetat till och med 2019-12-31.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar 2020-12-15 §237 att upphandlingar för projektering och byggtreprenör för ny räddningsstation i Kisa är en strategisk upphandling. Enligt den av kommunfullmäktige beslutade strategin för inköp och upphandling⁴ ska varje nämnd årligen ta beslut om vilka upphandlingar som bedöms som strategiska. Beslut om att genomföra strategiska upphandlingar kan inte delegeras till förvaltningen. Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag på vilka upphandlingar som ska bedömas som strategiska grundar sig i bland annat omfattning och storlek av upphandlingen samt det allmänna intresset för upphandlingen. Gällande upphandling av projektering och byggtreprenör för ny räddningsstation i Kisa är motiveringen en stor kostnad under många år.

Samhällsbyggnadsnämnden 2021-02-23 §40 Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att tidigare lägga investeringsmedel för nybyggnad av Räddningsstation Kisa enligt följande 3 Mkr 2021, 15 Mkr 2022 och 17 Mkr 2023.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att tidigare beslut om investeringsmedel i ärendet upphävs.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att bevilja starttillstånd för ovanstående projekt under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att tidigare lägga investeringsmedel.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta att tidigare beslut i ärendet upphävs.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att nämndens tidigare beslut i ärendet upphävs.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att uppdra åt förvaltningen att tydligt eftersträva en så kostnadseffektiv lösning som möjligt som inte innehåller fler funktioner än nödvändigt och att underlag presenteras inför upphandling som säkerställer att lösningen uppfyller RTÖGs, Räddningstjänsten Östra Götalands krav på räddningsstationen.

⁴ Strategi för upphandling och inköp, kommunfullmäktige 2017-06-19 §80.

2022-06-07

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att förvaltningen snarast hanterar de brister i befintlig station som man bedömer måste hanteras för att säkerställa arbetsmiljön för våra anställda och räddningstjänstens funktion.

Kommunfullmäktige beslutar 2021-04-19 §94 att tidigarelägga investeringsmedel för nybyggnad av Räddningsstation Kisa enligt följande 3 Mkr 2021, 15 Mkr 2022 och 17 Mkr 2023. Tidigare beslut om investeringsmedel i ärendet upphävs.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar 2021-06-22 §153 om upphandling och genomförande av förberedande markarbeten för ny räddningsstation Kisa samt att samtliga beslut som är förenade med upphandlingen får hanteras av förvaltningschef under förutsättning att de inryms i beslutad investeringsplan.

Kommunstyrelsen föreslår 2022-03-07 §55 kommunfullmäktige besluta att föra över 2 907 tkr av beviljade 3 000 tkr för Räddningsstation Kisa från 2021 till 2022 då projektet blivit försenat. 2 907 tkr är upparbetat till och med 2021-12-31.

Kommunfullmäktige beslutar 2022-03-21 §36 att föra över 2 907 tkr av beviljade 3 000 tkr för Räddningsstation Kisa från 2021 till 2022 då projektet blivit försenat. 2 907 tkr är upparbetat till och med 2021-12-31.

Kommunstyrelsen föreslår 2022-04-06 §71 kommunfullmäktige besluta att tidigarelägga investeringsmedel för nybyggnad av Räddningsstation Kisa enligt följande 3 Mkr 2021, 15 Mkr 2022 och 17 Mkr 2023 samt att tidigare beslut om investeringsmedel i ärendet upphävs.

2.6.3 Kommentarer och bedömning

Vår bedömning är att det finns politiska beslut i kronologisk ordning som följer den utveckling som investeringen i räddningsstationen genomgått över tid. Vi anser att underlagen till fattade beslut är tillräckligt omfattande.

Det finns ett flertal risk- och konsekvensanalyser särskilt med anledning av ett eventuellt samgående med RTÖG. Det finns inget lånebehov kopplat till beslut om investering i räddningsstationen men en investering av denna storlek kan föranleda att kommun behöver uppta lån. Enligt ekonomichefen görs en känslighetsanalys på 1 % förändring av ränteläget i samband med budgetbeslut. Både tidplan och antaganden gällande investeringsprojektet har förändrats över tid då besluten förändrats. Den geografiska placeringen av en nybyggnation har dock legat fast.

2.7 Övriga underlag till beslut

lakttagelser

Undersökning av betongbörkärnor från brandstation i Kisa 2011-04-05

Bedömning av status på bjälklaget är från uppmätta värden från 2011 vilket innebär sämre värden idag. CBI Betonginstitutet, Stockholm, har genomfört analysen.

Rapport Skyddsron och riskbedömning -brandstationen i Kisa 2020-11-19

På uppdrag av Kinda kommun genomförde Avonova den 2020-11-19 en oberoende skyddsron och riskbedömning av nuvarande brandstation i Kisa. Flera brister

2022-06-07

påtalades i rapporten från detta besök. Enligt rapporten så är den sammanfattande bedömningen att det kan bli svårt att uppfylla aktuella regler inom ramen för nuvarande upplägg och lokalisering och att möjlighet till annan lokalisering av brandstationen bör utredas.

Utlåtande betongbjälklag i Kisa brandstation -Svalan 9, Byggritningar AB 2021-02-02

På uppdrag av Kinda kommun har en bedömning av resultatet av undersökningen genomförd 2011-04-04 av CBI Betonginstitutet lämnats. Slutsatsen enligt utlåtandet lyder; *”Då konstruktionen närmar sig 75 år och stora åtgärder krävs för att återställa bjälklaget, anser vi att bjälklagets livslängd är förbrukad och att betongbjälklaget skall rivas och ersättas med ett nytt. Vi väljer bort betongrenoveringsystem då det inte finns tillräckligt med bra betong kvar att arbeta vidare med samt att arbetsmiljön inte kan säkerställas om bjälklaget sparas och renoveras”.*

Utredning gällande Kindas räddningstjänst, Prospero, 2016

Utredningen av Prospero genomfördes i tre delar. Första delen omfattar organisation dvs egen regi, samverkan med andra kommuner eller RTÖG. Andra delen omfattar byggnation av räddningsstation. Tredje delen omfattar vidare utredning om samverkan.

I *del 1* framkommer att Kinda genom att samverka med andra kan få bättre möjligheter att utveckla den kompetens och förmåga som krävs för att möta framtida behov och utnyttja framtida möjligheter i största möjliga mån utan att dra på sig onödigt stora kostnadsökningar. I en större organisation finns bättre möjlighet att leda stora insatser samt att upprätthålla expertkompetens inom olika områden. Dessutom minskar sårbarheten vid t ex sjukdom eller personalomsättning. Ett tredje område där man ser potentiella fördelar är myndighetsutövandet i samband med tillsyn och handläggning av olika tillståndsansökningar. Avslutningsvis skulle en fördjupad samverkan med någon annan organisation kunna erbjuda större möjligheter till övningar tillsammans med andra och på andra platser, även när det gäller andra typer av olyckor än bränder.

I *del 2* av rapporten belyses möjligheterna av att vissa funktioner i brandstationen kan läggas ut på annan part eller alternativt att andra kommunala funktioner läggs på Kinda räddningstjänst. Detta gäller oavsett hur räddningstjänsten ska bedrivas som medlemskommun i RTÖG, Egen regi eller i samverkan. Funktioner i brandstationen som skulle kunna hanteras av andra aktörer eller i samverkan omfattar andningsskydd, tvätt av slang samt tvätt av utryckningskläder.

I *del 3* framkommer att Kinda kommun bör snarast inleda samarbete med RTÖG för att stärka ledningsförmågan samt att tillsammans med RTÖG utreda vilka konsekvenser de båda alternativen att driva räddningstjänst i egen regi eller via medlemskap i RTÖG för med sig. Dessutom anser rapporten att ett inriktningsbeslut bör fattas gällande räddningstjänstens organisation i kommunen. Därefter kan verkställigheten succesivt anpassas i den takt som både är möjligt och önskvärt.

2.7.1 Kommentarer och bedömning

Vår bedömning är att ovanstående dokumentation kompletterar tidigare beskrivna underlag vilket stärker vår bedömning att underlaget till fattade beslut är tillräckligt

2022-06-07

omfattande. Marknadsläget har dock försämrats under senaste tiden delvis på grund av oro i omvärlden, ökande kostnader speciellt på byggsidan samt räntehöjningar. Detta kan komma att kraftigt påverka utfallet i kommande upphandling. Vi rekommenderar med anledning av detta att utökad känslighetsanalys genomförs om marknadsläget ytterligare försämras innan avtal tecknas.

2.8 Uppföljning av investeringen Kisa räddningsstation

lakttagelser

Nedan redogörs för de uppföljningar som hittills har ägt rum:

Kommunstyrelsen information 2019-10-28 §172 Projektledaren redogör för pågående och avslutade upphandlingar vilket inkluderar Räddningsstation Kisa.

Kommunfullmäktige information 2019-11-11 §131 Samhällsbyggnadsförvaltningens förvaltningschef Bitu Almasian informerar om räddningsstationen.

Kommunfullmäktige information 2020-10-12 §131 Uppföljning investeringar

Samhällsbyggnadsnämnden Förvaltningschefsrapport 2022-03-29 Projektering av räddningsstation Kisa där genomlysning av skisser på utformning av planlösning pågår nu.

Kommunfullmäktige 2022- 04-19 § 54, Årsredovisning Investeringsredovisning. Förberedande markarbeten pågår, klart mars 2022. Förnyad konkurrensutsättning gällande projektering genomförd. Kommunen tillsammans med Sonark upprättar upphandlingsunderlag för totalentreprenad med upphandling Q3 2022 och entreprenad 2023.

Ledamöter från kommunstyrelsen lyfter vid intervjuerna att kommunstyrelsen fått viss information men inte på detaljnivå då det är samhällsbyggnadsnämnden som ansvarar för investeringen sedan kommunstyrelsen fattat beslut om starttillståndet. De har också blivit uppdaterade av sina partikamrater som sitter i samhällsbyggnadsnämnden. 2:e vice ordförande för samhällsbyggnadsnämnden anser att den allmänna informationen till nämnden gällande projekteringen är knapphändig medan presidiet får betydligt mer information. Viss kritik har kommit från de mindre partierna då vissa ledamöter vill ha mer insyn i projekteringsarbetet. Samhällsbyggnadsnämndens ordförande och 2:a vice ordförande anser dock att beslutsunderlagen varit tillfredsställande.

Enligt projektledaren har uppföljningen av markarbetena främst genomförts av entreprenören medan avstämning med projektledaren genomförts. En slutredovisning kommer upprättas. Vid större projekt genomförs löpande byggmöten med ekonomisk uppföljning vilket enligt projektledaren kommer bli aktuellt när arbetet med räddningsstationen startar.

2022-06-07

2.8.1 Kommentarer och bedömning

Vår bedömning är att investeringarna i räddningsstationen följts upp enligt Kinda kommuns styrdokument vilket innebär att investeringarna, avseende del som påbörjats, redovisas i delårsrapport och i årsredovisningen. Vi konstaterar att arbetet inför beslut om investering redovisats, dock i olika omfattning, till både kommunstyrelse och samhällsbyggnadsnämnd. Vi rekommenderar att redovisningstillfällena utökas samt blir spårbara i protokollen, framförallt vad avser redogörelser till samhällsbyggnadsnämnden, utifrån ansvaret för investeringen.

3 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att investeringarna i räddningsstationen har i huvudsak föregåtts av ändamålsenliga beslutsunderlag men att riskanalysen inte är särskilt uttalad.

Vidare har vi konstaterat brister i följsamhet gentemot investeringsstrategin i inledande faser av investeringsprojektet. Vi konstaterar till exempel att en fördjupad investeringskalkyl inte finns upprättad. Det beror delvis på att projektet avseende räddningsstation påbörjades innan investeringsstrategin fanns.

Vi bedömer att det finns politiska beslut i kronologisk ordning som följer den utveckling som investeringen i räddningsstationen genomgått över tid. Vi anser att underlagen till fattade beslut är tillräckligt omfattande. Vår bedömning är att investeringarna följts upp enligt Kinda kommuns styrdokument vilket innebär att investeringarna, avseende den del som påbörjats, redovisats i delårsrapport och i årsredovisningen. Vi anser dock att redovisningstillfällena bör utökas samt blir spårbara i protokollen, framförallt till samhällsbyggnadsnämnden, utifrån ansvaret för investeringen.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi att:

- både kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden säkerställer att investeringsstrategin följs resterande del av investeringsprojektet.
- samhällsbyggnadsnämnden arbetar fram en riktlinje eller annat styrdokument där roller och ansvar definieras inom ramen för projektledning.
- samhällsbyggnadsnämnden säkerställer att en fördjupad kalkyl med risk-och konsekvensanalys arbetas fram innan beslut om upphandling fattas.
- kommunstyrelsen genomför utökade känslighetsanalyser på aggregerad nivå gällande ränte- och kostnadsutveckling om marknadsläget ytterligare försämras.
- samhällsbyggnadsnämnden genomför utökade känslighetsanalyser kopplat till de resurser som beslutade investeringsprojekt behöver om marknadsläget ytterligare försämras.
- samhällsbyggnadsnämnden ökar uppföljnings- och redovisningstillfällena gällande investeringsprojektet, samt att det blir spårbart i protokollen.

Kinda Kommun
Granskning av investeringen Räddningsstation Kisa

2022-06-07

KPMG AB
Dag som ovan

Eva Henriksson
Certifierad kommunal revisor/Specialist